

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Nr. ANB-5835, 6098, 6144-R-2022; ANB-A-1569-R-2022

Data: 24.06.2022

Ex. UNIC

București

Transmitere prin email

ARHIVELE NAȚIONALE

Sediul social - Bd. Regina Elisabeta nr. 49, sector 5, București, cod postal 050013, Telefon : 021/303 70 80, int. 34710, Fax: 021/760 50 75

Adresă de corespondență - Str. Leaota nr. 2A, cod poștal 061476, sector 6, București

e-mail: secretariat@arhivelenationale.ro www.arhivelenationale.ro

Ref: *Răspuns la solicitarea de informații privind accesul la documentele deținute de Arhivele Naționale și distrugerea Fondului Arhivistic Național*

Către

D-na Elena DRAGOMIR

email: dragomir_elena2005@yahoo.com

Urmare petiției dumneavoastră adresată Secretariatului General al Guvernului, Parlamentului României, Ministerului Afacerilor Interne și remise spre soluționare Arhivelor Naționale, vă informăm că au fost analizate aspectele semnalate ce țin de competența instituției noastre și vă comunicăm, punctual, următoarele:

Problema semnalată: *Distrugerea Fondului Arhivistic Național*

Administrarea, supravegherea și protecția documentelor din Fondul Arhivistic Național reprezintă coordonatele majore pe care sunt axate atribuțiile și activitatea Arhivelor Naționale.

Verificarea respectării prevederilor legale din domeniul arhivistic la nivelul instituțiilor din domeniul public a constituit un obiectiv prioritar al activității instituționale. Spre exemplificare, Arhivele Naționale întreprind anual, în medie, un număr de 1500 de acțiuni de control la nivel național, în legătură cu verificarea modului de păstrare a documentelor create sau deținute la nivelul instituțiilor de drept public, în urma cărora sunt stabilite măsuri privind evidența, prelucrarea și conservarea arhivei, inclusiv a celei care conține informații clasificate. În situații concrete, atunci când au fost constatate încălcări ale prevederilor *Legii arhivelor nr. 16/1996 (republicată)* au fost stabilite măsuri legale corespunzătoare. Astfel, în ultimii ani, ca urmare a verificărilor întreprinse,

reprezentanții Arhivelor Naționale au aplicat 754 de avertismente, 335 de contravenții și au fost întocmite 17 sesizări penale, în legătură cu distrugerea documentelor de arhivă.

Alte demersuri au fost legate de preluarea în regim de salvare a unor arhive abandonate ori identificarea și promovarea unor soluții de rezolvare a unor probleme privind arhivele create de instituții care s-au desființat fără a avea un continuator.

În condițiile în care distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a documentelor ce fac parte din Fondul Arhivistic Național constituie infracțiune, prevăzută de Codul Penal, fiecare cetățean care deține informații sigure și concrete despre derularea unor astfel de acțiuni de către o anume instituție sau autoritate a statului, are obligația de a întreprinde măsurile necesare pentru sesizarea și aducerea lor la cunoștința organismelor abilitate.

Problema semnalată: *Oprirea accesului cetățenilor și cercetătorilor la documentele istorice din Arhivele Naționale*

La nivelul Arhivelor Naționale, se acordă o importantă deosebită relației cu cetățenii, în scopul asigurării accesului la informațiile solicitate, cu respectarea drepturilor constituționale. În acest scop, eliberează copii, extrase și certificate de pe documentele deținute, în vederea atestării dreptului la proprietate, recalculării pensiilor, dovedirii statutului de refugiat, ori pentru eliberarea de acte de stare civilă, acte de școlaritate, cu o medie anuală de 54.000 de cereri soluționate.

Asigurarea accesului la documentele Arhivelor Naționale, prin intermediul sălilor de studiu, este bazată pe bunele practici și normativele europene în domeniu. Instituția face eforturi deosebite pentru facilitarea accesului public la informația de arhivă și îmbunătățirea condițiilor de studiu, cele mai recente dintre acestea fiind legate de restaurarea, consolidarea și modernizarea sediului central al Arhivelor Naționale, digitalizarea și disponibilizarea online a instrumentelor de evidență, precum și a actelor de stare civilă, proiecte aflate în curs de implementare.

În contextul folosirii în scopuri științifice a informațiilor din documente, Arhivele Naționale au încheiat numeroase parteneriate cu instituții din cercetare, învățământ, cultură, administrație publică, organizații de cercetători și ONG-uri, în scopul facilitării cercetării și punerii în valoare a fondului arhivistic național.

În privința recenteii măsuri referitoare la verificarea prealabilă a unităților arhivistice solicitate la sala de studiu și reținerea de la accesul publicului a documentelor ce conțin marcaje de securitate, ca urmare a recomandărilor Direcției Generale de Protecție Internă, vă precizăm că aceasta este una temporară, până la adoptarea unui nou act normativ care să reglementeze această situație. Din momentul introducerii acesteia, la nivelul sălilor de studiu ale Arhivelor Naționale din Municipiul București, ponderea dosarelor reținute de la cercetare întrucât conțin documente cu marcaje de securitate a reprezentat 5,7% din totalul unităților arhivistice solicitate pentru cercetare.

Problema semnalată: *Gestionarea documentelor istorice deținute de Arhivele Naționale în baza H.G. nr. 585/2002, iar nu în baza Legii arhivelor;*

Cadrul de organizare și funcționare instituțională, atribuțiile, modul de desfășurare a activităților și operațiunilor arhivistice sunt reglementate și puse în aplicare prin prevederile *Legii nr. 16/1996 (republicată)*, precum și prin instrucțiuni, norme, regulamente, proceduri interne de lucru.

Prevederile *H.G. nr. 585/2002 privind Standardele naționale de protecție a informațiilor clasificate în România*, precum și cele ale *Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate* se referă la accesul la documentele istorice care conțin marcaje de securitate și modalitatea de declasificare a acestora.

Problema semnalată: *Modificarea legii arhivelor într-un sens european și democratic/ adoptarea unei noi legi a arhivelor*

În anii anteriori, Arhivele Naționale au inițiat și promovat *proiectul Legii Arhivelor (PL-x 31/2019)*, aprobat de Guvernul României, la data de 31.10.2018. Ulterior, la data de 06.02.2019, proiectul de act normativ a fost adoptat tacit de Senat, în calitate de primă cameră sesizată. În data de 11.02.2019, a fost prezentat Biroului Permanent al Camerei Deputaților, unde a fost aprobată procedura de urgență solicitată de Guvernul României. La nivelul Camerei Deputaților, proiectul *Legii arhivelor* a primit aviz din partea *Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională*, *Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale*, *Comisiei pentru muncă și protecție socială*, *Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului*, precum și de la *Comisia pentru tehnologia informației și comunicații*. Pentru legislatura parlamentară din perioada următoare este prevăzută activitatea de întocmire a unui raport comun la nivelul Comisiei Juridice și Comisiei de Cultură din Camera Deputaților.

Schimbările preconizate în proiectul de lege urmăresc o mai bună gestionare a domeniului arhivistic, conturarea clară a patrimoniului protejat de stat, delimitarea responsabilităților între sectorul public și cel privat, consolidarea statutului Arhivelor Naționale ca autoritate unică în domeniu și a arhivelor în general, ca element esențial de identitate și instrument al bunei guvernări.

Față de legislația anterioară, printre cele mai semnificative aspecte de noutate, proiectul de lege reglementează următoarele:

- îndrumarea și controlul statului, prin Arhivele Naționale, nu se mai exercită în mod nediferențiat asupra tuturor organizațiilor, ci se orientează preponderent asupra creatorilor și deținătorilor de arhivă din sectorul public;
- reglementarea cu claritate a dreptului de proprietate asupra arhivelor, în conformitate cu prevederile constituționale și legislația adiacentă;
- reglementarea, în premieră, a managementului documentelor și arhivelor electronice, precum și chestiunea preluării documentelor electronice cu valoare arhivistică la Arhivele Naționale.

Problema semnalată: *Declasificarea documentelor istorice deținute de Arhivele Naționale*

În anii trecuți, Arhivele Naționale au întreprins demersuri legislative pentru declasificarea informațiilor cuprinse în documentele deținute, concretizate prin adoptarea *HG nr. 517/28.04.2009 privind declasificarea unor decrete ale Consiliului de Stat adoptate în perioada 1956-1989 și a unor decrete prezidențiale emise în perioada 1974-1989*, respectiv prin *HG nr. 1173/25.11.2011 privind declasificarea unor hotărâri clasificate adoptate de Consiliul de Miniștri în perioada 1952-1974*. De asemenea, Arhivele Naționale au susținut *Propunerea legislativă privind folosirea documentelor create anterior anului 1990 care fac parte din Fondul Arhivistic Național al României depuse spre păstrare permanent la Arhivele Naționale și care conțin marcaje de informații clasificate (Pl-x 710/2015)*, inițiată de deputații Daniel Gheorghe și Lucian Bode.

Pe aceleași coordonate se înscrie actuala inițiativă a Arhivelor Naționale de elaborare și promovare a proiectului *Hotărâri de Guvern*, privind declasificarea informațiilor cuprinse în documentele de nivel *secret de serviciu*, *secret* și *strict secret*, emise anterior datei de 31 decembrie 1989, aflate în depozitele proprii.

Declasificarea propusă prin proiectul actualei *Hotărâri de Guvern* are în vedere că dezvăluirea informațiilor nu mai poate prejudicia siguranța națională, apărarea țării, ordinea publică ori interesele persoanelor de drept public sau privat, dar și faptul că o serie de documente aflate în

păstrarea Arhivelor Naționale, ce poartă marcaje de clasificare, au făcut deja obiectul unor cercetări ori studii științifice, realizate anterior anului 1990 și din anul 1990, până în ziua de azi.

Problema semnalată: Clarificarea statutului arhivistului; clarificarea relației arhivist - agent al serviciilor secrete

Cadrul general de organizare al Arhivelor Naționale, statutul personalului din cadrul acesteia, răspunderea administrativă și serviciile publice sunt reglementate prin *Legea nr. 16/1996 a Arhivelor Naționale*, precum și în *Codul administrativ al României*. Competențele specifice, precum și cerințele obligatorii pentru educația și formarea profesională sunt prevăzute în *Standardul ocupațional al profesiei de arhivist*, cod COR 262101, aprobat prin Decizia nr. 317/17.12.2020 a Autorității Naționale pentru Calificări.

Cu stimă,

DIRECTOR,

Dr. Cristian ANIȚA

**Șef Serviciu Control, Analiză,
Sinteză și Politici Publice,**

Georgeta ANGHEL